

O IMENSĂ PERSONALITATE CULTURALĂ - LIVIU CIULEI -

Regizorul (de teatru și film), scenograful, actorul, arhitectul Liviu Ciulei, care ne-a părăsit cu cinci ani în urmă - a murit, în vârstă de 88 de ani, la München, în 24 octombrie 2011 - rămâne una dintre cele mai importante personalități culturale românești, pe care, cu mare regret o spunem, nu ne-am priceput s-o prețuim cum se cuvine la vremea sa. Practic, regizorul Liviu Ciulei, cel care, atunci când a ajuns la film, în 1957, avea la activ o bogată experiență teatrală (ca regizor, actor și scenograf), și-a întrerupt drumul cinematografic, din motive independente de voința sa, după numai trei lung metraje de ficțiune (Erupția, Valurile Dunării, Pădurea spânzuraților), la început de carieră, tocmai când intra, în 1965, în lumea mondială a filmului, prin premiul de regie obținut la Cannes cu Pădurea spânzuraților.

Din păcate, ceea ce putea să reprezinte un început, începutul unei promițătoare cariere cinematografice internaționale, a însemnat sfârșitul carierei cinematografice a lui Liviu Ciulei. Din acel an de grație 1965, niciunul dintre seducătoarele sale proiecte cinematografice (și au fost multe!) nu a putut fi pus în practică (din motive, de asemenea, independente de voința sa). Amintesc aici doar două dintre aceste proiecte care vizau integrarea filmului românesc în contextul mondial: prin Bacantele, Liviu Ciulei intenționa, după cum singur a spus-o, „un răspuns estetic și de fond la Satyricon-ul lui Fellini”, iar Visul unei nopți de vară a beneficiat de un decupaj regizoral de-a dreptul palpitant (spun asta în bună cunoștință de cauză), care l-ar fi plasat pe Liviu Ciulei, sigur, în galeria marilor cineaști shakespearieni ai lumii. Dar nu s-a întâmplat să fie așa, după numai trei lung metraje de ficțiune cariera cinematografică a regizorului Liviu Ciulei a fost întreruptă, din pricina nepriceperii sau indolenței factorilor răspunzători de destinele cinematografului național. Regizorul de teatru Liviu Ciulei - care-și câștigase reputația prin spectacole remarcabile cu piese precum Omul care aduce ploaia de Richard Nash, Cum vă place de W. Shakespeare, Sfânta Ioana de G.B.Shaw, Azilul de noapte de Gorki, Opera de trei parale de Brecht - a continuat, o vreme, seria marilor montări, punând în scenă Moartea lui Danton și Leonce și Lena de Büchner, Macbeth și Furtuna de Shakespeare, O scrisoare pierdută de I.L.Caragiale, pentru ca ulterior, stabilit în Statele Unite ale Americii, să obțină alte și alte succese - acolo și în alte țări ale lumii - cu transpuneri scenice rezonante sau printr-o susținută activitate în domeniul învățământului teatral.

Actorul de film Liviu Ciulei - „lansat” încă din 1951 cu filmul În sat la noi și prin rolurile din Nepoții gornistului, Alarmă în munți, Soldați fără uniformă, Pădurea spânzuraților - va mai filma o vreme, până la plecarea din țară, în Facerea lumii de Gheorghe Vitanidis și Decolarea lui Timotei Ursu. Scenograful Liviu Ciulei - afirmat în filme precum Mitrea Cocor, Nepoții gornistului, Răsare soarele, Pasărea furtunii - va mai lucra, de asemenea, o vreme pentru filmul Facerea lumii. Dar activitatea sa artistică din România avea să fie curmată brusc, o dată cu îndepărtarea sa, în 1971, de la conducerea Teatrului „Bulandra” (pe care-l condusesese către apogeul unei vremi de un deceniu), în

momentul solidarizării sale cu regizorul Lucian Pintilie, al cărui spectacol cu piesa Revizorul fusese interzis.

După 1989, regizorul Liviu Ciulei revine în România, unde își continuă prodigioasa activitate teatrală, dar de cinematograful nu se mai apropie decât o dată, dar nu pentru vreun film de ficțiune, ci pentru un documentar eseistic de lung metraj, despre ... scenograful de teatru și film Liviu Ciulei, un film pe care l-a realizat, pentru TVR, în 2005, și l-a intitulat Cu gândiri și cu imagini, așa cum se numește și prețiosul său volum autobiografic apărut în anul 2009, în care regizorul aruncă o privire pătrunzătoare spre propria viață și propria creație artistică.

Cum spuneam, regizorul s-a stins cu cinci ani în urmă, dar moștenirea sa artistică rămâne veșnică în inima și gândul spectatorilor săi, și în primul rând filmul Pădurea spânzuraților, care a marcat o „etapă” distinctă în seria ecranizărilor de primă valoare din literatura națională, un film care păstrează liniile de forță ale romanului lui Liviu Rebreanu, privind materia cărții dintr-un relevant unghi filosofic, înscriindu-se printre ecranizările cu foarte rare „reziduuri literare” și cu solide intuiții cinematografice.

CĂLIN CĂLIMAN

0%

User Rating: Be the first one !

